

Мистецтвознавство

УДК 741

Труцуненко Марія Олексіївна

студентка магістратури

Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Trutsunenko Mariia

Master's Student of the

National Technical University of Ukraine

"Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ІЛЮСТРУВАННЯ ПІДРУЧНИКА З

ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

BASIC REQUIREMENTS FOR ILLUSTRATING A FOREIGN

LANGUAGE TEXTBOOK

Анотація. Ілюстрування підручника з іноземної мови є складним процесом, що вимагає врахування багатьох аспектів. Ілюстрації повинні бути образними, підтримувати навчальні матеріали, не відволікати від змісту та органічно вписуватися в загальне оформлення книги. Важливо дотримуватися правових норм, зокрема вимог Закону України "Про авторське право і суміжні права", що дозволяє використовувати ілюстрації з обов'язковим зазначенням авторства. Таким чином, ілюстратору необхідно поєднувати художні, психологічні та методичні вимоги для створення якісного навчального видання.

Ключові слова: ілюстрування підручника з іноземної мови, функції ілюстрацій, правомірність ілюстрацій.

Summary. Illustrating a foreign language textbook is a complex process that requires consideration of various aspects. Illustrations should be figurative,

support the educational materials, not distract from the content, and organically fit into the overall design of the book. It is also important to adhere to legal norms, particularly the requirements of the Law of Ukraine "On Copyright and Related Rights," which permits the use of illustrations with mandatory attribution. Thus, the illustrator must combine artistic, psychological, and methodological requirements

Key words: *illustration of a foreign language textbook, functions of illustrations, legality of illustrations.*

Постановка проблеми. В сучасному глобальному світі все частіше постає питання міжкультурної комунікації, методом розв'язання якого є вивчення мов. Якість вивчення іноземної мови за сучасним підручником з іноземної мови у значній мірі залежить від якості ілюстративного матеріалу.

Мета статті: розглянути основні вимоги, що висуваються до ілюстративного матеріалу сучасного підручника з іноземної мови.

Виклад основного матеріалу. Беручись за ілюстрування підручника з іноземної мови треба пам'ятати, що «Ілюстрація в широкому сенсі – пояснення словесної інформації наочними прикладами, кресленнями і зображеннями, а в більш вузькому – галузь мистецтва, пов'язана з образотворчим тлумаченням літературних і наукових текстів» [1, с. 6]. Виходячи з цього, а також зважаючи на те, що ілюстративним матеріалам «належить виконувати дві функції: а) слугувати візуальним відбитком окремих об'єктів із текстів для читання, що сприятиме усвідомленішому сприйманню їх змісту (особливо об'єктів із соціокультурної сфери) і б) бути візуальною опорою (сюжетні малюнки/фотографії) для організації усного чи писемного спілкування відповідно до визначених завдань. Доцільно, щоб дібрані/підготовлені ілюстративні матеріали були чіткими, переконливими, не зумовлювали появу подвійних асоціацій» [2, с. 103] ілюстратору

підручника з іноземної мови слід не забувати і правову сторону використання їм ілюстративних матеріалів

Ілюстрування підручника з іноземної мови є складним, комплексним проектом в якому поєднуються декілька різнорідних аспектів. По-перше важливо, щоб ілюстрації були образними і доповнювали матеріал з точки зору методики навчання іноземних мов та вікової психології, по-друге вони не повинні відволікати від матеріалу, що вивчається, по третє ілюстрації мають бути органічним елементом цілісного оформлення підручника, як книги. У підборі ілюстративних матеріалів і під час розробки цілісної концепції оформлення підручника з іноземної мови не менш важливою ніж естетична і власне педагогічна складова є складова правова.

Згідно із Законом України "Про авторське право і суміжні права" № 2811-IX від 01.12.2022 р., який набрав чинності 01.01.2023 року, відповідно до п. 2 ч. 2 ст. 22 допускається без згоди автора (чи іншої особи, яка має авторське право), але з обов'язковим зазначенням імені автора і джерела запозичення «відтворення, у тому числі в електронній (цифровій) формі, інтерактивне надання доступу до правомірно опублікованих статей та інших невеликих за обсягом творів, а також уривків з письмових творів, творів образотворчого мистецтва, фотографічних творів, аудіовізуальних творів як ілюстрацій у виданнях, програмах організацій мовлення, звукозаписах чи відеозаписах для забезпечення та реалізації освітнього процесу або з метою наукових досліджень, якщо такі дії не мають самостійного економічного значення, в обсязі, що відповідає визначеній меті, за умови, що: обсяг такого використання відповідає визначеній меті» [3].

Висновки. Ілюстратор має не тільки намалювати гарні ілюстрації, або підібрати відповідні темі малюнки і фотографії, але й зважати на психологічні, методичні, а головне правові вимоги до такого видання як підручник.

Література

1. Пушкар О. І., Андрющенко Т. Ю. Ілюстрування : навчальний посібник для студентів напряму підготовки 6.051501 "Видавничо-поліграфічна справа". Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 128 с.
2. Редько В.Г. Конструювання змісту шкільних підручників з іноземних мов: теорія і практика: монографія. К. : Педагогічна думка, 2017. 628 с.
3. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 р. № 2811-IX станом на 15 квіт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-IX#Text> (дата звернення: 01.05.2020).

References

1. Pushkar O. I., Andryushchenko T. Yu. Illustration: a study guide for students of the field of study 6.051501 "Publishing and printing business". Kh.: HNEU named after S. Kuznetsa, 2015. 128 p. [in Ukrainian].
2. Redko V.G. Designing the content of school textbooks in foreign languages: theory and practice: monograph. K.: Pedagogical opinion, 2017. 628 p. [in Ukrainian].
3. On copyright and related rights: Law of Ukraine dated December 1, 2022 No. 2811-IX as of April 15 2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-IX#Text> [in Ukrainian].